

§ 118

Dnr 2015/KS 0263 003

Revidering av kommunfullmäktiges arbetsordning

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

- Arbetsordning för kommunfullmäktige antas.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktiges arbetsordning är i behov av revidering bland annat med anledning av ändringar i kommunallagen. Kommunkansliet har därför tagit fram ett förslag på reviderad arbetsordning.

Ärendet bereddes av kommunledningsutskottet den 21 maj 2015. Utskottet föreslår kommunstyrelsen och kommunfullmäktige att arbetsordningen för kommunfullmäktige antas.

Efter utskottets sammanträde har ärendet komplettrats med en version av förslaget till ny arbetsordning med markeringar (bilaga).

Bilagor

- Tjänsteskrivelse Revidering av kommunfullmäktiges arbetsordning.pdf
- Protokollsutdrag kommunledningsutskottet 2015-05-21 § 91.pdf
- Arbetsordning kommunfullmäktige.pdf
- Arbetsordning kommunfullmäktige_med markeringar.pdf

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--

Arbetsordning för kommunfullmäktige i Tyresö kommun

Senast reviderad 2015-09-10

Antalet ledamöter	3
Ordförande och vice ordförande	3
Tid och plats för sammanträdena	3
Förlängning av sammanträde och fortsatt sammanträde	4
Ärenden och handlingar till sammanträdena	5
Anmälan om hinder för tjänstgöring och inkallande av ersättare	6
Upprop.....	6
Protokolljusterare	7
Turordning för handläggning av ärenden	7
Yttranderätt vid sammanträden	7
Talarordning och ordningen vid sammanträdena	8
Yrkanden	9
Deltagande i beslut	9
Omröstningar	9
Motioner	10
Interpellationer	10
Frågor	11
Beredning av ärendena	11
Förklaring vid revisionsanmärkning	11
Valberedning.....	12
Justering av protokollet	12
Reservation	13
Expediering.....	13

Utöver det som föreskrivs om kommunfullmäktige i lag eller annan författning gäller bestämmelserna i denna arbetsordning.

Antalet ledamöter (KL 5 kap 1-3 §§)

1 §

Fullmäktige har 51 ledamöter.

I vallagen finns bestämmelser om antalet ersättare.

Ordförande och vice ordförande (KL 5 kap 6 §)

2 §

De år då val av kommunfullmäktige har ägt rum i hela landet väljer fullmäktige bland ledamöterna en ordförande, en förste vice ordförande och en andre vice ordförande (presidium). Presidievalen ska förrättas på första sammanträdet som hålls med nyvalda fullmäktige.

Presidiet väljs för fullmäktiges löpande mandatperiod.

3 §

Tills presidievalen har förrättats tjänstgör som ordförande den som har varit ledamot i fullmäktige längst tid (ålderspresidenten). Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid som ledamot ska den äldste av dem vara ålderspresident.

4 §

Om ordföranden eller vice ordförandena avgår som ledamot eller från sin presidiepost bör fullmäktige så snart det kan ske välja en annan ledamot för återstoden av tjänstgöringsstuden för den som har avgått.

Om samtliga i presidiet är hindrade att fullgöra uppdraget vid ett möte utser fullmäktige ordförande.

Tid och plats för sammanträdena (KL 5 kap 7, 8 och 10 §§)

5 §

För varje år bestämmer fullmäktige dag och tid för sammanträdena. Sammanträdesordningen fastställs senast i oktober månad för nästkommande år.

De år då val av fullmäktige har ägt rum i hela landet sammanträder nyvalda fullmäktige första

gången i oktober. Älderspresidenten bestämmer dagen och tiden för det första sammanträdet efter samråd med kommunstyrelsens presidium.

6 §

Extra sammanträde hålls på den tid som ordföranden bestämmer efter samråd med vice ordförandena. Begäran om extra sammanträde ska göras skriftligen hos ordföranden och ska innehålla uppgift om det eller de ärenden som önskas bli behandlade på det extra sammanträdet.

7 §

Om det föreligger särskilda skäl för det får ordföranden efter samråd med vice ordförandena ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet.

Om ordföranden beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras låter ordföranden snarast underrätta varje ledamot och ersättare om beslutet. Uppgift om beslutet ska snarast och minst en vecka före den bestämda sammanträdesdagen anslås på kommunens anslagstavla.

8 §

Plats för kommunfullmäktiges sammanträden anges i kungörelsen.

9 §

Fullmäktige bestämmer i vilken utsträckning uppgift om de ärenden som ska behandlas ska införas i ortstidningarna. Om särskilda skäl föreligger får dock ordföranden inför ett visst sammanträde begränsa annonseringen i ortstidningarna. Sammanträdet ska också annonseras på kommunens hemsida. Kallelse med föredragningslista ska finnas tillgänglig på kommunens hemsida senast en vecka före sammanträdet.

Förlängning av sammanträde och fortsatt sammanträde

10 §

I samband med att kommunfullmäktige fastställer sammanträdesdagar fastställs även mötestiden i enlighet med 5 §.

Pågående ärende ska alltid avslutas innan ett sammanträde slutförs. Om fullmäktige inte hinner slutföra ett sammanträde på den utsatta sammanträdesdagen kan fullmäktige besluta att förlänga tiden för sammanträdet.

Fullmäktige kan också besluta att avbryta sammanträdet och att hålla fortsatt sammanträde

en senare dag för att behandla de ärenden som återstår. I ett sådant fall beslutar fullmäktige genast när och var sammanträdet ska fortsätta.

Om fullmäktige beslutar att hålla fortsatt sammanträde en senare dag utfärdar ordföranden en kungörelse om det fortsatta sammanträdet på vanligt sätt.

Om sammanträdet ska fortsätta inom en vecka behöver någon kungörelse inte utfärdas. I ett sådant fall låter ordföranden dock underrätta de ledamöter och ersättare som inte är närvarande när sammanträdet avbryts om tiden och platsen för det fortsatta sammanträdet.

Ärenden och handlingar till sammanträdena

11 §

Ordföranden bestämmer efter samråd med vice ordförandena när fullmäktige ska behandla ett ärende om inte annat följer av föreskrifter.

12 §

Kommunstyrelsens och övriga nämnders förslag till beslut eller yttranden i de ärenden som tagits in i kungörelsen ska tillställas varje ledamot och ersättare före sammanträdet.

Ordföranden bestämmer i vilken omfattning övriga handlingar i ett ärende ska tillställas ledamöter och ersättare före sammanträdet.

Distribution av sammanträdeshandlingar sker vanligen elektroniskt.

Handlingarna i varje ärende ska finnas tillgängliga för allmänheten i sammanträdeslokalen under sammanträdet.

Interpellationer, frågor och motioner ska vara tillgängliga för samtliga ledamöter och ersättare vid det sammanträde vid vilket de avses bli ställda. Det samma gäller för svar på interpellation. Skriftliga svar ska vara tillgängliga för samtliga ledamöter och ersättare vid det sammanträde som svaret lämnas.

Anmälan om hinder för tjänstgöring och inkallande av ersättare (KL 5 kap 12-17 §§)

13 §

En ledamot som är hindrad att delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde ska snarast anmäla detta till gruppledare för det parti ledamoten representerar. Gruppledarna för de i fullmäktige representerade partierna anmäler vid uppropet förhinder för ordinarie ledamot och vilken ersättare som kommer att tjänstgöra.

14 §

Om en ledamot utan föregående anmälan uteblir från ett sammanträde eller hinder uppkommer för en ledamot att vidare delta i ett pågående sammanträde kallar sekreterare på ordförandens uppdrag in den ersättare som är tillgänglig och står i tur att tjänstgöra.

15 §

Det som sagts om ledamot i 13 och 14 §§ gäller också för ersättare som kallats till tjänstgöring.

16 §

Ordföranden bestämmer när en ledamot eller en ersättare ska träda in och tjänstgöra under ett pågående sammanträde. Endast om det finns särskilda skäl för det bör dock inträde ske under pågående handläggning av ett ärende.

Upprop

17 §

En uppropslista som visar de ledamöter och ersättare som tjänstgör ska finnas tillgänglig under hela sammanträdet. I början av varje sammanträde låter sekreteraren förrätta upprop på ordförandens uppdrag, enligt uppropslistan. Upprop förrättas också i början av varje ny sammanträdesdag vid fortsatt sammanträde och när ordföranden anser att det behövs.

Om ledamot infinner sig vid sammanträde efter det uppropet avslutats, ska han eller hon anmäla sig hos ordföranden, som efter tillkännagivande om närvaron låter ledamoten inträda i tjänstgöring.

Protokolljusterare (KL 5 kap 61 §)

18 §

Ordföranden bestämmer tiden och platsen för justeringen av protokollet från sammanträdet. Sedan uppropet har förrättats enligt 17 § väljer fullmäktige två ledamöter att tillsammans med ordföranden justera protokollet från sammanträdet, och att i förekommande fall biträda ordföranden vid röstsammanräkningar.

Om två eller flera ledamöter har fungerat som ordförande under ett sammanträde, justerar varje ordförande de paragrafer i protokollet som redovisar de delar av förhandlingarna som respektive ordförande har lett.

Turordning för handläggning av ärenden

19 §

Fullmäktige behandlar ärendena i den turordning som de har tagits upp i kungörelsen. Fullmäktige kan dock besluta om ändrad turordning för ett eller flera ärenden. Ordföranden bestämmer när under ett sammanträde ett ärende ska behandlas som inte finns med i kungörelsen.

Fullmäktige får besluta att avbryta handläggningen av ett ärende under ett sammanträde för att återuppta det senare under sammanträdet.

Yttranderätt vid sammanträden (KL 4 kap 18 § första stycket och 19 §, 5 kap. 53 och 56 §§)

20 §

Ordföranden och vice ordförandena i en nämnd, som inte är invald i kommunfullmäktige, vars verksamhetsområde ett ärende berör får delta i överläggningen i ärendet.

Ordföranden i en nämnd eller någon annan som besvarar en interpellation, som inte är invald i kommunfullmäktige, får delta i den överläggning som hålls med anledning av svaret.

Kommunalsråd och oppositionsråd, som inte är invald i kommunfullmäktige, har rätt att yttra sig i alla ärenden.

21 §

Kommunens revisorer får delta i överläggningen när fullmäktige behandlar revisionsberättelsen och årsredovisningen.

Revisorerna får också delta i överläggningen när fullmäktige behandlar ett ärende som berör revisorernas egen förvaltning.

22 §

Ordföranden låter efter samråd med vice ordförandena i den utsträckning som det behövs kalla ordförandena och vice ordförandena i nämnderna, revisorerna samt anställda hos kommunen för att lämna upplysningar vid sammanträdena. Detsamma gäller utomstående sakkunniga.

Om fullmäktige inte beslutar något annat bestämmer ordförande efter samråd med vice ordförandena i vilken utsträckning de som har kallats för att lämna upplysningar på ett sammanträde får yttra sig under överläggningarna.

23 §

Fullmäktiges sekreterare får yttra sig om lagligheten av det som förekommer vid sammanträdena.

Kommundirektören har rätt att yttra sig i alla ärenden.

Talarordning och ordningen vid sammanträdena

24 §

Den som har rätt att delta i fullmäktiges överläggningar får ordet i den ordning i vilken han eller hon anmält sig och blivit uppropad.

Om någon i sitt yttrande skulle avlägsna sig från ämnet och inte efter tillsägelse av ordföranden rättar sig får ordföranden ta ifrån honom eller henne ordet. I övrigt får ingen avbryta en talare under hans eller hennes anförande.

Ordföranden kan visa ut den som uppträder störande och inte rättar sig efter tillsägelse. Uppstår oordning som ordföranden inte kan avstyra får ordföranden ajournera eller upplösa sammanträdet.

25 §

Inför varje mandatperiod kan gruppledarna i kommunfullmäktige komma överrens om ytterligare debattregler, ordningsfrågor med mera i de fall de inte regleras i arbetsordningen. Överenskommelsen ska biläggas arbetsordningen.

Yrkanden

26 §

När fullmäktige har förklarat överläggningen i ett ärende avslutad går ordföranden igenom de yrkanden som har framställts under överläggningen och kontrollerar att de har uppfattats rätt. Ordföranden befäster genomgången med ett klubbslag. Därefter får inte något yrkande ändras eller återtas, om inte fullmäktige beslutar medge det enhälligt.

Om ordföranden anser att det behövs ska den ledamot som framställt ett yrkande avfatta det skriftligt.

Deltagande i beslut (KL 4 kap 20 § första stycket)

27 §

Vid fullmäktigebeslut som fattas med acklamation ska ledamot som avser att avstå från att delta i beslutet anmäla detta till ordföranden innan beslut fattas. Ledamot som inte har gjort någon sådan anmälan anses ha deltagit i beslutet.

Omröstningar (KL 4 kap 20 § andra stycket, 5 kap 42-44 §§, 46 § samt lag (1992:339) om proportionellt valsätt)

28 §

När omröstningar genomförs biträds ordföranden av de två ledamöterna som har utsetts att justera protokollet.

Omröstningarna sker i första hand genom acklamation. Begärs votering genomförs sådan genom att voteringsanläggning används alternativt genom att ledamöterna avger sina röster enligt upprop.

Ordföranden avger alltid sin röst sist. Sedan omröstningen har avslutats befäster ordföranden detta med ett klubbslag. Därefter får inte någon ledamot avge sin röst. Inte heller får någon ledamot ändra eller återta en avgiven röst efter klubbslaget.

Om oenighet uppstår om resultatet av en öppen omröstning ska en ny omröstning genomföras omedelbart.

29 §

Valsedel som avlämnas vid en sluten omröstning ska uppta så många namn som valet avser samt vara omärkt, enkel och sluten.

Valsedel är ogiltig om den

1. upptar namn på någon som inte är valbar,
2. upptar flera eller färre namn än det antal personer som ska väljas,
3. upptar ett namn som inte klart utvisar vem som avses.

Det som sagts nu gäller inte vid val som sker med tillämpning av proportionellt valsätt. För sådana val finns särskilda föreskrifter i lag.

Motioner

30 §

Motion ska vara skriftlig och undertecknad av en eller flera ledamöter och bör lämnas in till kansliet senast klockan 12:00 dagen före sammanträdet äger rum. Motion får också lämnas vid ett sammanträde med fullmäktige.

Ämnen av olika slag får inte tas upp i samma motion.

Ersättare får väcka motion bara när vederbörande tjänstgör vid ett sammanträde.

Kommunstyrelsen ska vid kalenderårets början redovisa de motioner som inte beretts färdigt inom ett år från det motionen väckts. Fullmäktige får då avskryva motioner från vidare handläggning.

Interpellationer (KL 5 kap 49-53 §§)

31 §

Interpellation ska vara skriftlig och undertecknad av en ledamot. Den ska ges in till kommunstyrelsens kansli senast klockan 12:00 dagen före det sammanträde vid vilket ledamoten avser att ställa den.

Interpellation bör besvaras senast under det sammanträde som följer närmast efter det sammanträde då interpellationen ställdes.

Svar på interpellation ska vara skriftligt. Interpellationssvar som har lämnats in före kallelsen skickas ut ska bifogas kallelsen. Besvaras interpellationen omgående kan det ske muntligen.

Den ledamot som har ställt interpellationen bör få del av svaret senast klockan 12:00 dagen före den sammanträdesdag då svaret ska lämnas.

Om en interpellation avser förhållandena i ett sådant företag som avses i 3 kap 17 eller 18 §§ kommunallagen får den ordförande till vilken interpellationen har ställts överlämna till en av fullmäktige utsedd ledamot i företagets styrelse att besvara interpellationen.

Ersättare som har ställt en interpellation får delta i överläggningarna då svaret på interpellationen behandlas bara om ersättaren tjänstgör som ledamot också vid det tillfället.

Frågor (KL 5 kap 54-56 §§)

32 §

Fråga ska vara skriftlig och undertecknad av en ledamot. Den ska ges in till kommunstyrelsens kansli senast klockan 12:00 dagen före det sammanträde vid vilket ledamoten avser att ställa den.

Vad som sägs i 31 § gäller i tillämpliga delar också för frågor. Svar på frågan behöver dock inte vara skriftligt.

En fråga bör besvaras under det sammanträde vid vilket den har ställts.

Kommunfullmäktiges presidium har rätt att omvandla en enkel fråga till en interpellation, om frågans omfång går utanför omfattningen av en fråga.

Beredning av ärendena (KL 5 kap 26-34 §§)

33 §

Om fullmäktige inte beslutar något annat, avgör kommunstyrelsen hur de ärenden som fullmäktige ska behandla ska remitteras.

Styrelsen får uppdra åt en förtroendevald eller åt någon anställd att besluta om remiss av sådana ärenden.

Förklaring vid revisionsanmärkning (KL 9 kap 16 §)

34 §

Om fullmäktige inte beslutar något annat bestämmer ordföranden i vilken ordning förklaringar över en anmärkning som revisorerna har framställt i revisionsberättelsen ska inhämtas från den nämnd eller fullmäktigeberedning mot vilken anmärkningen har riktats.

Fullmäktigeberedning

35 §

Om kommunfullmäktige beslutar att inrätta en permanent eller tillfällig fullmäktigeberedning enligt 3 kap 7 § kommunallagen, ska det anges vilka uppgifter den ska bereda, hur många ledamöter och ersättare den ska ha och hur många av dessa som ska vara ledamöter eller ersättare i fullmäktige. Vidare ska det utses en ordförande, en förste vice ordförande och en andre vice ordförande samt bestämmas om beredningens sammanträden ska vara offentliga.

För fullmäktigeberedning ska tillämpliga delar av det gemensamma reglementet för Tyresö kommuns nämnder gälla.

Fullmäktigeberedning får väcka ärende i kommunfullmäktige. Innan ärendet behandlas av kommunfullmäktige ska kommunstyrelsen beredas tillfälle att yttra sig över förslaget. Den nämnd vars verksamhetsområde ärendet berör ska alltid ges tillfälle att yttra sig.

Valberedning

36 §

På det första sammanträdet med nyvalda fullmäktige väljer fullmäktige en valberedning för den löpande mandatperioden.

Valberedningen består av en ledamot från varje parti som representeras i mandatperiodens fullmäktigeförsamling samt en ersättare vardera från dessa partier.

Bland ledamöterna väljer fullmäktige vid samma tillfälle en ordförande och en vice ordförande för den tid som de har valts att vara ledamöter.

Valberedningen ska lägga fram förslag i alla valärenden som fullmäktige ska behandla med undantag av valen av fullmäktiges presidium, valberedning eller fyllnadsval.

Fullmäktige kan dock besluta att förrätta även ett annat val utan föregående beredning.

Valberedningen bestämmer själv sina arbetsformer.

Justering av protokollet (KL 5 kap 61 och 62 §§)

37 §

Protokollet justeras av ordföranden och två ledamöter.

Om två eller flera ledamöter har fungerat som ordförande under ett sammanträde, justerar varje ordförande de paragrafer i protokollet som redovisar de delar av förhandlingarna som respektive ordförande har lett.

Fullmäktige får besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen ska redovisas skriftligt innan fullmäktige justerar den. Omedelbar justering sker vanligen dagen efter att fullmäktige har hållit sammanträde.

Reservation (KL 4 kap 22 §)

38 §

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och vill motivera reservationen ska detta göras skriftligen. Reservationen ska vara undertecknad och lämnas till sekreteraren före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet.

Muntligt eller skriftligt yttrande som inte utgör reservation tas till protokollet endast efter begäran från ledamot eller ersättare i fullmäktige.

Expediering

39 §

Utdrag ur protokollet ska tillställas de nämnder, andra organ och personer som berörs av besluten i protokollet. Utdrag ur protokollet skickas vanligen elektroniskt.

Protokollet ska finnas tillgängligt på kommunens hemsida.

Ordföranden undertecknar och sekreteraren kontrasignerar fullmäktiges skrivelser och andra handlingar om upprättas i fullmäktiges namn om inte fullmäktige beslutar annat.

Utdrag ur protokollet ska tillställas de nämnder, andra organ och personer som berörs av besluten i protokollet.

§ 91

Dnr 2015/KS 0263 003

UTDRAG

Revidering av kommunfullmäktiges arbetsordning

Kommunledningsutskottets förslag till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige

- Arbetsordning för kommunfullmäktige antas

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktiges arbetsordning är i behov av revidering bland annat med anledning av ändringar i kommunallagen. Kommunkansliet har därför tagit fram ett förslag på reviderad arbetsordning.

Bilagor

Tjänsteskrivelse Revidering av kommunfullmäktiges arbetsordning.pdf
Arbetsordning kommunfullmäktige.pdf

Justerandes sign 		Utdragsbestyrkande
---	---	--

Tyresö kommun
Kommunledningskontoret
Rebecca Berlin
Kommunsekreterare
08-5782 95 38
rebecca.berlin@tyreso.se

TJÄNSTESKRIVELSE
2015-05-03
1 (2)

Diarienummer
2015/KS 0263 003

Kommunledningsutskottet

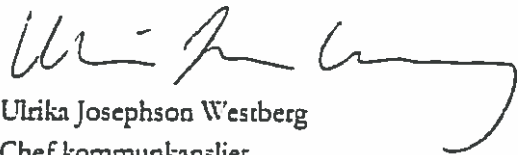
Revidering av arbetsordning för kommunfullmäktige i Tyresö kommun

Förslag till beslut

- Arbetsordning för kommunfullmäktige i Tyresö kommun antas.

Bo Renman
Kommundirektör

Ulrika Josephson Westberg
Chef kommunkansliet

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktiges arbetsordning är i behov av revidering i och med de ändringar i kommunallagen som trädde i kraft den 1 januari 2015.

I förslaget till reviderad arbetsordning har den 5 § i kommunfullmäktiges arbetsordning ändras med anledning av en ändring i kommunallagen. Tidigare var november månad, enligt kommunallagen, den månad som nyvalda kommunfullmäktige skulle sammanträda för första gången de år då val av fullmäktige ägt rum i hela landet. Månaden har nu ändrats till oktober i kommunallagen vilket medfört förändringen i arbetsordningen.

I förslaget till reviderad arbetsordning har även en del av hänvisningarna till paragrafer i kommunallagen har ändrats, så att hänvisningarna stämmer överrens med den nya kommunallagens paragrafer.

Utöver ändringarna som nämnts ovan föreslås en ändring av regler för interpellationer och frågor. Under § 31 i arbetsordningen föreslås att en interpellation ska ges in till kommunstyrelsens kansli senast dagen före det sammanträde vid vilket ledamoten avser att ställa den, i stället för tidigare skrivning med ordet bör. Samma ändring har gjorts under § 32 i arbetsordningen där det föreslås att en fråga ska ges in till kommunstyrelsens kansli senast dagen före det sammanträde vid vilket ledamoten avser att ställa den, i stället för tidigare skrivning med ordet bör och tillägget att den även kan lämnas till presidiet före sammanträdet. Anledningen till att dessa förändringar föreslås är att det ska vara möjligt för svaranden att hinna formulera ett svar inför sammanträdet då interpellationen eller frågan avses ställas.

I kommunallagens 5 kapitel, §§ 63-64 finns bestämmelser om arbetsordningen för kommunfullmäktige. I § 63 anges att kommunfullmäktige i en arbetsordning ska meddela de ytterligare föreskrifter som behövs för fullmäktiges sammanträden och handläggningen av ärenden.

Kommunfullmäktiges gruppleddare har haft möjlighet att komma med förslag på ändringar i processen då arbetsordningen för kommunfullmäktige har reviderats.

**Arbetsordning för kommunfullmäktige i Tyresö
kommun**

Senast reviderad 2015-09-10

Antalet ledamöter	3
Ordförande och vice ordförande	3
Tid och plats för sammanträdena	3
Förlängning av sammanträde och fortsatt sammanträde	4
Ärenden och handlingar till sammanträdena	5
Anmälan om hinder för tjänstgöring och inkallande av ersättare	6
Upprop.....	6
Protokolljusterare	7
Turordning för handläggning av ärenden	7
Yttranderätt vid sammanträden	7
Talarordning och ordningen vid sammanträdena	8
Yrkanden	9
Deltagande i beslut	9
Omröstningar	9
Motioner	10
Interpellationer	10
Frågor	11
Beredning av ärendena	11
Förklaring vid revisionsanmärkning	11
Valberedning.....	12
Justering av protokollet	12
Reservation	13
Expediering.....	13

Utöver det som föreskrivs om kommunfullmäktige i lag eller annan författning gäller bestämmelserna i denna arbetsordning.

Antalet ledamöter (KL 5 kap 1-3 §§)

1 §

Fullmäktige har 51 ledamöter.

I vallagen finns bestämmelser om antalet ersättare.

Ordförande och vice ordförande (KL 5 kap 6 §)

2 §

De år då val av kommunfullmäktige har ägt rum i hela landet väljer fullmäktige bland ledamöterna en ordförande, en förste vice ordförande och en andre vice ordförande (presidium). Presidievalen ska förrättas på första sammanträdet som hålls med nyvalda fullmäktige.

Presidiet väljs för fullmäktiges löpande mandatperiod.

3 §

Tills presidievalen har förrättats tjänstgör som ordförande den som har varit ledamot i fullmäktige längst tid (älderspresidenten). Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid som ledamot ska den äldste av dem vara älderspresident.

4 §

Om ordföranden eller vice ordförandena avgår som ledamot eller från sin presidiepost bör fullmäktige så snart det kan ske välja en annan ledamot för återstoden av tjänstgöringstiden för den som har avgått.

Om samtliga i presidiet är hindrade att fullgöra uppdraget vid ett möte utser fullmäktige ordförande.

Tid och plats för sammanträdena (KL 5 kap 7, 8 och 10 §§)

5 §

För varje år bestämmer fullmäktige dag och tid för sammanträdena. Sammanträdesordningen fastställs senast i oktober månad för nästkommande år.

De år då val av fullmäktige har ägt rum i hela landet sammanträder nyvalda fullmäktige första

gången i oktober. Ålderspresidenten bestämmer dagen och tiden för det första sammanträdet efter samråd med kommunstyrelsens presidium.

6 §

Extra sammanträde hålls på den tid som ordföranden bestämmer efter samråd med vice ordförandena. Begäran om extra sammanträde ska göras skriftligen hos ordföranden och ska innehålla uppgift om det eller de ärenden som önskas bli behandlade på det extra sammanträdet.

7 §

Om det föreligger särskilda skäl för det får ordföranden efter samråd med vice ordförandena ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet.

Om ordföranden beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras låter ordföranden snarast underrätta varje ledamot och ersättare om beslutet. Uppgift om beslutet ska snarast och minst en vecka före den bestämda sammanträdesdagen anslås på kommunens anslagstavla.

8 §

Plats för kommunfullmäktiges sammanträden anges i kungörelsen.

9 §

Fullmäktige bestämmer i vilken utsträckning uppgift om de ärenden som ska behandlas ska införas i ortstidningarna. Om särskilda skäl föreligger får dock ordföranden inför ett visst sammanträde begränsa annonseringen i ortstidningarna. Sammanträdet ska också annonseras på kommunens hemsida. Kallelse med föredragningslista ska finnas tillgänglig på kommunens hemsida senast en vecka före sammanträdet.

Förlängning av sammanträde och fortsatt sammanträde

10 §

I samband med att kommunfullmäktige fastställer sammanträdesdagar fastställs även mötestiden i enlighet med 5 §.

Pågående ärende ska alltid avslutas innan ett sammanträde slutförs. Om fullmäktige inte hinner slutföra ett sammanträde på den utsatta sammanträdesdagen kan fullmäktige besluta att förlänga tiden för sammanträdet.

Fullmäktige kan också besluta att avbryta sammanträdet och att hålla fortsatt sammanträde

en senare dag för att behandla de ärenden som återstår. I ett sådant fall beslutar fullmäktige genast när och var sammanträdet ska fortsätta.

Om fullmäktige beslutar att hålla fortsatt sammanträde en senare dag utfärdar ordföranden en kungörelse om det fortsatta sammanträdet på vanligt sätt.

Om sammanträdet ska fortsätta inom en vecka behöver någon kungörelse inte utfärdas. I ett sådant fall låter ordföranden dock underrätta de ledamöter och ersättare som inte är närvarande när sammanträdet avbryts om tiden och platsen för det fortsatta sammanträdet.

Ärenden och handlingar till sammanträdena

11 §

Ordföranden bestämmer efter samråd med vice ordförandena när fullmäktige ska behandla ett ärende om inte annat följer av föreskrifter.

12 §

Kommunstyrelsens och övriga nämnders förslag till beslut eller yttranden i de ärenden som tagits in i kungörelsen ska tillställas varje ledamot och ersättare före sammanträdet.

Ordföranden bestämmer i vilken omfattning övriga handlingar i ett ärende ska tillställas ledamöter och ersättare före sammanträdet.

Distribution av sammanträdeshandlingar sker vanligen elektroniskt.

Handlingarna i varje ärende ska finnas tillgängliga för allmänheten i sammanträdeslokalen under sammanträdet.

Interpellationer, frågor och motioner ska vara tillgängliga för samtliga ledamöter och ersättare vid det sammanträde vid vilket de avses bli ställda. Det samma gäller för svar på interpellation. Skriftliga svar ska vara tillgängliga för samtliga ledamöter och ersättare vid det sammanträde som svaret lämnas.

Anmälan om hinder för tjänstgöring och inkallande av ersättare (KL 5 kap 12-17 §§)

13 §

En ledamot som är hindrad att delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde ska snarast anmäla detta till gruppledare för det parti ledamoten representerar. Gruppledarna för de i fullmäktige representerade partierna anmäler vid uppropet förhinder för ordinarie ledamot och vilken ersättare som kommer att tjänstgöra.

14 §

Om en ledamot utan föregående anmälan uteblir från ett sammanträde eller hinder uppkommer för en ledamot att vidare delta i ett pågående sammanträde kallar sekreterare på ordförandens uppdrag in den ersättare som är tillgänglig och står i tur att tjänstgöra.

15 §

Det som sagts om ledamot i 13 och 14 §§ gäller också för ersättare som kallas till tjänstgöring.

16 §

Ordföranden bestämmer när en ledamot eller en ersättare ska träda in och tjänstgöra under ett pågående sammanträde. Endast om det finns särskilda skäl för det bör dock inträde ske under pågående handläggning av ett ärende.

Upprop

17 §

En uppropslista som visar de ledamöter och ersättare som tjänstgör ska finnas tillgänglig under hela sammanträdet. I början av varje sammanträde låter sekreteraren förrätta upprop på ordförandens uppdrag, enligt uppropslistan. Upprop förrättas också i början av varje ny sammanträdesdag vid fortsatt sammanträde och när ordföranden anser att det behövs.

Om ledamot in finner sig vid sammanträde efter det uppropet avslutats, ska han eller hon anmäla sig hos ordföranden, som efter tillkännagivande om närvaron låter ledamoten inträda i tjänstgöring.

Protokolljusterare (KL 5 kap 61 §)

18 §

Ordföranden bestämmer tiden och platsen för justeringen av protokollet från sammanträdet. Sedan uppropet har förrättats enligt 17 § väljer fullmäktige två ledamöter att tillsammans med ordföranden justera protokollet från sammanträdet, och att i förekommande fall biträda ordföranden vid röstsammanräkningar.

Om två eller flera ledamöter har fungerat som ordförande under ett sammanträde, justerar varje ordförande de paragrafer i protokollet som redovisar de delar av förhandlingarna som respektive ordförande har lett.

Turordning för handläggning av ärenden

19 §

Fullmäktige behandlar ärendena i den turordning som de har tagits upp i kungörelsen. Fullmäktige kan dock besluta om ändrad turordning för ett eller flera ärenden. Ordföranden bestämmer när under ett sammanträde ett ärende ska behandlas som inte finns med i kungörelsen.

Fullmäktige får besluta att avbryta handläggningen av ett ärende under ett sammanträde för att återuppta det senare under sammanträdet.

Yttranderätt vid sammanträden (KL 4 kap 18 § första stycket och 19 §, 5 kap. 53 och 56 §§)

20 §

Ordföranden och vice ordförandena i en nämnd, som inte är invald i kommunfullmäktige, vars verksamhetsområde ett ärende berör får delta i överläggningen i ärendet.

Ordföranden i en nämnd eller någon annan som besvarar en interpellation, som inte är invald i kommunfullmäktige, får delta i den överläggning som hålls med anledning av svaret.

Kommunalförbundsstyrelse och oppositionsråd, som inte är invald i kommunfullmäktige, har rätt att yttra sig i alla ärenden.

21 §

Kommunens revisorer får delta i överläggningen när fullmäktige behandlar revisionsberättelsen och årsredovisningen.

Revisorerna får också delta i överläggningen när fullmäktige behandlar ett ärende som berör revisorernas egen förvaltning.

22 §

Ordföranden låter efter samråd med vice ordförandena i den utsträckning som det behövs kalla ordförandena och vice ordförandena i nämnderna, revisorerna samt anställda hos kommunen för att lämna upplysningar vid sammanträdena. Detsamma gäller utomstående sakkunniga.

Om fullmäktige inte beslutar något annat bestämmer ordförande efter samråd med vice ordförandena i vilken utsträckning de som har kallats för att lämna upplysningar på ett sammanträde får yttra sig under överläggningarna.

23 §

Fullmäktiges sekreterare får yttra sig om lagligheten av det som förekommer vid sammanträdena.

Kommundirektören har rätt att yttra sig i alla ärenden.

Talarordning och ordningen vid sammanträdena

24 §

Den som har rätt att delta i fullmäktiges överläggningar får ordet i den ordning i vilken han eller hon anmält sig och blivit uppropad.

Om någon i sitt yttrande skulle avlägsna sig från ämnet och inte efter tillsägelse av ordföranden rättar sig får ordföranden ta ifrån honom eller henne ordet. I övrigt får ingen avbryta en talare under hans eller hennes anförande.

Ordföranden kan visa ut den som uppträder störande och inte rättar sig efter tillsägelse. Uppstår oordning som ordföranden inte kan avstyra får ordföranden ajournera eller upplösa sammanträdet.

25 §

Inför varje mandatperiod kan gruppledarna i kommunfullmäktige komma överrens om ytterligare debattregler, ordningsfrågor med mera i de fall de inte regleras i arbetsordningen. Överenskommelsen ska biläggas arbetsordningen.

Yrkanden

26 §

När fullmäktige har förklarat överläggningen i ett ärende avslutad går ordföranden igenom de yrkanden som har framställts under överläggningen och kontrollerar att de har uppfattats rätt. Ordföranden befäster genomgången med ett klubbslag. Därefter får inte något yrkande ändras eller återtas, om inte fullmäktige beslutar medge det enhälligt.

Om ordföranden anser att det behövs ska den ledamot som framställt ett yrkande avfatta det skriftligt.

Deltagande i beslut (KL 4 kap 20 § första stycket)

27 §

Vid fullmäktigebeslut som fattas med acklamation ska ledamot som avser att avstå från att delta i beslutet anmäla detta till ordföranden innan beslut fattas. Ledamot som inte har gjort någon sådan anmälan anses ha deltagit i beslutet.

Omröstningar (KL 4 kap 20 § andra stycket, 5 kap 42-44 §§, 46 § samt lag (1992:339) om proportionellt valsätt)

28 §

När omröstningar genomförs biträds ordföranden av de två ledamöterna som har utsetts att justera protokollet.

Omröstningarna sker i första hand genom acklamation. Begärs votering genomförs sådan genom att voteringsanläggning används alternativt genom att ledamöterna avger sina röster enligt upprop.

Ordföranden avger alltid sin röst sist. Sedan omröstningen har avslutats befäster ordföranden detta med ett klubbslag. Därefter får inte någon ledamot avge sin röst. Inte heller får någon ledamot ändra eller återta en avgiven röst efter klubbslaget.

Om oenighet uppstår om resultatet av en öppen omröstning ska en ny omröstning genomföras omedelbart.

29 §

Valsedel som avlämnas vid en sluten omröstning ska uppta så många namn som valet avser samt vara omärkt, enkel och sluten.

Valsedel är ogiltig om den

1. upptar namn på någon som inte är valbar,
2. upptar flera eller färre namn än det antal personer som ska väljas,
3. upptar ett namn som inte klart utvisar vem som avses.

Det som sagts nu gäller inte vid val som sker med tillämpning av proportionellt valsätt. För sådana val finns särskilda föreskrifter i lag.

Motioner

30 §

Motion ska vara skriftlig och undertecknad av en eller flera ledamöter och bör lämnas in till kansliet senast klockan 12:00 dagen före sammanträdet äger rum. Motion får också lämnas vid ett sammanträde med fullmäktige.

Ämnen av olika slag får inte tas upp i samma motion.

Ersättare får väcka motion bara när vederbörande tjänstgör vid ett sammanträde

Kommunstyrelsen ska vid kalenderårets början redovisa de motioner som inte beretts färdigt inom ett år från det motionen väckts. Fullmäktige får då avskriva motioner från vidare handläggning.

Interpellationer (KL 5 kap 49-53 §§)

31 §

Interpellation ska vara skriftlig och undertecknad av en ledamot. Den ska ges in till kommunstyrelsens kansli senast klockan 12:00 dagen före det sammanträde vid vilket ledamoten avser att ställa den.

Interpellation bör besvaras senast under det sammanträde som följer närmast efter det sammanträde då interpellationen ställdes.

Svar på interpellation ska vara skriftligt. Interpellationssvar som har lämnats in före kallelsen skickas ut ska bifogas kallelsen. Besvaras interpellationen omgående kan det ske muntligen.

Den ledamot som har ställt interpellationen bör få del av svaret senast klockan 12:00 dagen före den sammanträdesdag då svaret ska lämnas.

Om en interpellation avser förhållandena i ett sådant företag som avses i 3 kap 17 eller 18 §§ kommunallagen får den ordförande till vilken interpellationen har ställts överlämna till en av fullmäktige utsedd ledamot i företagets styrelse att besvara interpellationen.

Ersättare som har ställt en interpellation får delta i överläggningarna då svaret på interpellationen behandlas bara om ersättaren tjänstgör som ledamot också vid det tillfället.

Frågor (KL 5 kap 54-56 §§)

32 §

Fråga ska vara skriftlig och undertecknad av en ledamot. Den ska ges in till kommunstyrelsens kansli senast klockan 12:00 dagen före det sammanträde vid vilket ledamoten avser att ställa den.

Vad som sägs i 31 § gäller i tillämpliga delar också för frågor. Svar på frågan behöver dock inte vara skriftligt.

En fråga bör besvaras under det sammanträde vid vilket den har ställts.

Kommunfullmäktiges presidium har rätt att omvandla en enkel fråga till en interpellation, om frågans omfattning går utanför omfattningen av en fråga.

Beredning av ärendena (KL 5 kap 26-34 §§)

33 §

Om fullmäktige inte beslutar något annat, avgör kommunstyrelsen hur de ärenden som fullmäktige ska behandla ska remitteras.

Styrelsen får uppdra åt en fortroendevald eller åt någon anställd att besluta om remiss av sådana ärenden.

Förklaring vid revisionsanmärkning (KL 9 kap 16 §)

34 §

Om fullmäktige inte beslutar något annat bestämmer ordföranden i vilken ordning förklaringar över en anmärkning som revisorerna har framställt i revisionsberättelsen ska inhämtas från den nämnd eller fullmäktigeberedning mot vilken anmärkningen har riktats.

Fullmäktigeberedning

35 §

Om kommunfullmäktige beslutar att inrätta en permanent eller tillfällig fullmäktigeberedning enligt 3 kap 7 § kommunallagen, ska det anges vilka uppgifter den ska bereda, hur många ledamöter och ersättare den ska ha och hur många av dessa som ska vara ledamöter eller ersättare i fullmäktige. Vidare ska det utses en ordförande, en förste vice ordförande och en andre vice ordförande samt bestämmas om beredningens sammanträden ska vara offentliga.

För fullmäktigeberedning ska tillämpliga delar av det gemensamma reglementet för Tyresö kommuns nämnder gälla.

Fullmäktigeberedning får väcka ärende i kommunfullmäktige. Innan ärendet behandlas av kommunfullmäktige ska kommunstyrelsen beredas tillfälle att yttra sig över förslaget. Den nämnd vars verksamhetsområde ärendet berör ska alltid ges tillfälle att yttra sig.

Valberedning

36 §

På det första sammanträdet med nyvalda fullmäktige väljer fullmäktige en valberedning för den löpande mandatperioden.

Valberedningen består av en ledamot från varje parti som representeras i mandatperiodens fullmäktigeförsamling samt en ersättare vardera från dessa partier.

Bland ledamöterna väljer fullmäktige vid samma tillfälle en ordförande och en vice ordförande för den tid som de har valts att vara ledamöter.

Valberedningen ska lägga fram förslag i alla valärenden som fullmäktige ska behandla med undantag av valen av fullmäktiges presidium, valberedning eller fyllnadsval.

Fullmäktige kan dock besluta att förrätta även ett annat val utan föregående beredning.

Valberedningen bestämmer själv sina arbetsformer.

Justering av protokollet (KL 5 kap 61 och 62 §§)

37 §

Protokollet justeras av ordföranden och två ledamöter.

Om två eller flera ledamöter har fungerat som ordförande under ett sammanträde, justerar varje ordförande de paragrafer i protokollet som redovisar de delar av förhandlingarna som respektive ordförande har lett.

Fullmäktige får besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen ska redovisas skriftligt innan fullmäktige justerar den. Omedelbar justering sker vanligen dagen efter att fullmäktige har hållit sammanträde.

Reservation (KL 4 kap 22 §)

38 §

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och vill motivera reservationen ska detta göras skriftligen. Reservationen ska vara undertecknad och lämnas till sekreteraren före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet.

Muntligt eller skriftligt yttrande som inte utgör reservation tas till protokollet endast efter begäran från ledamot eller ersättare i fullmäktige.

Expediering

39 §

Utdrag ur protokollet ska tillställas de nämnder, andra organ och personer som berörs av besluten i protokollet. Utdrag ur protokollet skickas vanligen elektroniskt.

Protokollet ska finnas tillgängligt på kommunens hemsida.

Ordföranden undertecknar och sekreteraren kontrasignerar fullmäktiges skrivelser och andra handlingar om upprättas i fullmäktiges namn om inte fullmäktige beslutar annat.

UTDRAG

Datum 2015-05-21
Tid 09:00–11:35
Plats Sammanträdesrummet Bollmora

Beslutande Se närvarolista

Övriga deltagare Se närvarolista

Justeringens plats
och tid Tisdagen den 26 maj

Paragrafer 79 - 98

Sekreterare
Ulrika Josephson Westberg

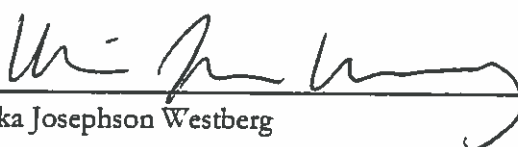
Ordförande
Fredrik Sawestahl

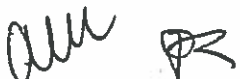
Justerande
Anita Mattsson

ANSLAG / BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Observera att anslagstiden inte är samma sak som överklagandetiden.

Organ Kommunledningsutskottet
Sammanträdesdatum 2015-05-21
Datum då anslaget sätts upp 2015-05-26
Datum då anslaget tas ned 2015-06-24
Förvaringsplats för protokollet Kommunkansliets arkiv plan 6

Underskrift
Ulrika Josephson Westberg

	Utdragsbestyrkande
---	--------------------

Närvarolista

Beslutande

Fredrik Saweståhl (M)
 Mats Lindblom (FP)
 Anita Mattsson (S)
 Ulrica Riis-Pedersen (C)
 Leif Kennerberg (KD)
 Kristjan Vaigur (S)
 Marie Åkesdotter (MP)

Ersättare

Andreas Jonsson (M)
 Anna Steele (FP)
 Helen Dwyer (C)
 Anna Lund (KD)
 Marcus Obligado (V)

Övriga

Bo Renman, kommundirektör, kommunledningskontoret
 Inger Carlsson, Handläggare, Kvalitetsenheten (från kl. 11)
 Catarina Stavenberg, kvalitetschef, kommunledningskontoret (till och med kl. 10:15)
 Jan Nilsson, Chef fastighetsenheten, Fastighetsenheten (från och med kl. 9:45)
 Sigbrith Martinsson, ekonomichef, kommunledningskontoret (till och med kl. 10:00)
 Ulf Haraldsson, HR-chef, kommunledningskontoret (till och med kl. 11:00)
 Ulrika Josephson Westberg, chef kommunkansliet, kommunledningskontoret

Frånvarande

Karin Ljung (S)
 Anders Linder (S)

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Datum 2015-06-02
 Tid 18:30–20:15
 Plats Sammanträdesrummet Bollmora

Beslutande Se närvarolista

Övriga deltagare Se närvarolista

Justeringens plats och tid Kommunkansliet 2015-06-03, klockan 15:00

Paragrafer 102 - 126

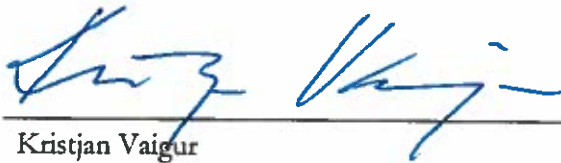
Sekreterare

 Rebecca Berlin

Ordförande

 Fredrik Sawestahl

Justerande

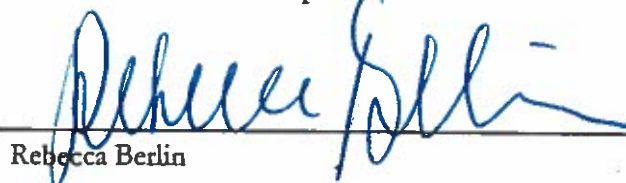

 Kristjan Vaigur

ANSLAG / BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
 Observera att anslagstiden inte är samma sak som överklagandetiden.

Organ Kommunstyrelsen
 Sammanträdesdatum 2015-06-02
 Datum då anslaget sätts upp 2015-06-04
 Datum då anslaget tas ned 2015-06-26
 Förvaringsplats för protokollet Kommunkansliets arkiv plan 6

Underskrift

 Rebecca Berlin

	Utdragsbestyrkande
---	--------------------

Närvarolista

Beslutande

Fredrik Saweståhl (M)
 Mats Lindblom (FP), tjänstgör inte på grund av jäv under § 110.
 Anita Mattsson (S)
 Anki Svensson (M)
 Andreas Jonsson (M)
 Dick Bengtson (M)
 Anna Steele (FP), ersättare för Mats Lindblom (FP) under § 110.
 Ulrica Rüs-Pedersen (C)
 Leif Kennerberg (KD)
 Kristjan Vaigur (S)
 Carl-Johan Karlson (S)
 Karin Ljung (S), ersättare för Jannice Rockstroh (S).
 Marie Åkesdotter (MP)
 Jörgen Bengtsson (SD)

Ersättare

Lotta Stjernfeldt (M)
 Peter Odelvall (M)
 Annika Henningsson (M)
 Mats Larsson (FP)
 Helen Dwyer (C)
 Anna Lund (KD)
 Anders Linder (S)
 Peter Bylund (MP)
 Marcus Obligado (V)
 Per Carlberg (SD)

Övriga

Bo Renman, kommundirektör, kommunledningskontoret
 Sigbrith Martinsson, ekonomichef, kommunledningskontoret
 Catarina Stavenberg, kvalitetschef, kommunledningskontoret
 Åke Skoglund, förvaltningschef, samhällsbyggnadsförvaltningen
 Ann-Catrine Hagner, chef konsult- och servicekontoret, konsult- och servicekontoret

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Maj Ingels Fagerlund, säkerhetschef, kommunledningskontoret
Robert Skölin, politisk sekreterare, Moderaterna
Åsa de Mander, politisk sekreterare, Folkpartiet
Leonid Yurkowsky, politisk sekreterare, Sverigedemokraterna
Amalia Tjärnstig, exploateringsingenjör, samhällsbyggnadsförvaltningen
Rebecca Berlin, kommunsekreterare, kommunledningskontoret

Frånvarande

Jannice Rockstroh (S)

Lennart Jönsson (S)

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------